

Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum

8.11.2023

Dnro/Dnr

Dnro TRAFICOM/587178/03.03.01/2023

Viite/Referens

HE 70/2023 vp

Otsikko

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräksi muiksi laeiksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräksi muiksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki verkon välityspalvelujen valvonnasta sekä muutettaviksi kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia, sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia, Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia, sakon täytäntöönpanosta annettua lakia ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettua lakia.

Verkon välityspalvelujen valvonnasta annettavassa laissa nimettäisiin digipalveluasetuksen edellyttämäksi digitaalisten palvelujen koordinaattoriviranomaiseksi Liikenne- ja viestintävirasto, joka olisi myös asetuksen noudattamisen valvonnasta pääasiallisesti vastuussa oleva viranomainen. Muita asetuksen noudattamista valvovia viranomaisia olisivat kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu.

Liikenne- ja viestintäviraston osalta kysymyksessä olisi uusista ja vaativista viranomaistehtävistä, jotka edellyttävät vahvaa juridista ja teknistaloudellista osaamista rajat ylittävine menettelyineen. Kansallisena digitaalisten palvelujen koordinaattorina Liikenne- ja viestintävirasto toimisi yhteyspisteenä kaikissa asetuksen soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä, mikä edellyttäisi reagointia niin välityspalvelujen tarjoajilta kuin palvelujen vastaanottajilta, kuluttajilta, luotetuilta ilmoittajilta, tutkijoilta, kansallisilta ja muiden jäsenmaiden viranomaisilta sekä EU komissiolta tuleviin yhteydenottoihin. Liikenne- ja viestintäviraston vastuisiin kuuluisi omalta osaltaan valvoa, että Suomeen sijoittautuneet välityspalvelun tarjoajat noudattavat toiminnassaan digipalveluasetusta. Huomion arvoista kuitenkin on, että vaikka yksikään komission jo nimeämistä erittäin suurista verkkoalustoista tai verkon hakukoneista ei ole sijoittautunut Suomeen, suomalainen palvelun vastaanottaja voisi tehdä erittäin suureen verkkoalustaan kohdistuvan valituksen Liikenne- ja viestintävirastolle. Koordinaattoriviranomaisena viraston tehtävänä olisi arvioida valitus ja toimittaa se mahdollisen lausunnon kera

sen jäsenvaltion koordinaattoriviranomaiselle, johon kyseinen erittäin suuri verkkoalusta on sijoittautunut.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviin sisältyisi hallituksen esityksen mukaan myös mahdollisuus määrätä seuraamuksia tietyistä laissa yksilöityjen digipalveluasetuksen säännösten ja viranomaisten tutkintamääräysten rikkomisesta. Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain muutoksella virastoon perustettaisiin seuraamuskollegio, joka jatkossa määräisi kaikki viraston päätösvallassa olevat yli 100 000 euron seuraamusmaksut.

Seuraamuskollegiota koskeva esitys noudattaa viraston näkemyksen mukaan perustuslakivaliokunnan linjauksia (mm. PeVL 12/2019 vp, s. 7) määräämistoimivallan osoittamisesta monijäseniselle elimelle silloin, kun seuraamusmaksu on suuri ja seuraamus siten ankara. Seuraamuskollegion kokoonpanon ja nimeämismenettelyn osalta esitys vastaa pitkälti sitä, mitä esimerkiksi verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 3 §:ssä on säädetty Poliisihallituksen yhteydessä toimivasta seuraamuskollegiosta.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää perusteltuna myös sitä, että lakimuutoksella ei olisi vaikutusta sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 333 § ja 334 § mukaisiin seuraamuksiin, joissa päätösvalta on markkinaoikeudella.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että se on soveltuva viranomainen hoitamaan sille suunniteltuja uusia tehtäviä ja pystyy täyttämään asetuksesta toimivaltaiselle viranomaiselle tulevat vaatimukset, joita ovat muun ohella riippumattomuutta edellyttävä riittävä autonomia talousarvion hallinnoinnissa. Voidaan pitää myös verkon välityspalvelujen tarjoajien etujen mukaisena, että lähimpänä verkon infrastruktuuria olevien velvoitteiden valvojana on Liikenne- ja viestintävirasto, johon on keskittynyt laajaa teknistä asiantuntemusta Suomessa. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että säädettäväksi ehdotetut valvontakeinot ja seuraamukset mahdollistavat digipalveluasetuksen noudattamisen tehokkaan ja oikeasuhtaisen valvonnan.

Digipalveluasetuksen IV luvussa säädetyissä digitaalisten palvelujen koordinaattorin tehtävissä on kyse uusista viranomaistehtävistä, joihin sisältyy varsinaisen kansallisen täytäntöönpanon ohella merkittävä määrä rajat ylittävää yhteistyötä ja avunantoa edellyttäviä tehtäviä muiden jäsenvaltioiden digitaalisten koordinaattoriviranomaisten ja EU komission kanssa. Tehtävät ovat pysyviä ja vaativat näin ollen myös pysyviä resursseja, jotta ne on mahdollista hoitaa digipalveluasetuksen ja kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut, että uudet viranomaistehtävät edellyttävät 6,5 henkilötyövuoden jatkuvaa resurssointia. Esitetty resurssitarve on huomioitu 9.10.2023 julkaistussa valtion talousarvioehdotuksessa vuodelle 2024 virastolle jatkuvana resurssitarpeena.

Liikenne- ja viestintävirasto on aloittanut valmistautumisen uusien viranomaistehtävien vastaanottamiseen. Muun ohella virasto on käynnistänyt kansallisen viranomaisyhteistyön erityisesti kuluttaja-asiamiehen ja tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa. Liikenne- ja viestintävirasto on myös osallistunut EU komission järjestämiin digipalveluasetuksen täytäntöönpanoa koordinoivien ja suunnittelevien työryhmien työskentelyyn sekä EU:n jäsenmaiden tulevien digitaalisten palvelujen koordinaattorien epävirallisiin yhteistyöryhmiin.

Virasto valmistautuu myös aktiiviseen vaikuttamiseen Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunnassa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Karlamaa Kirsi
Pääjohtaja

Sillstén Sirpa
Lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 7.11.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.